לשכת הנציב אשר קולה
ס. נשיא, שופט מחוזי (בדימוס)

ו' בכסלו תשפ"ז
16 בנובמבר, 2026
מספרנו: 720/26 / בית משפט השלום

תמצית החלטה
על חיפוש במכשיר טלפון חכם ועל העלאת טענות סף בתגובה לתלונות

תקציר: הנציב קבע כי תלונה על פגיעה בפרטיות באמצעות חיפוש שערך שופט בטלפון נייד באולם המשפט מעלה סוגיה מהותית וכבדת משקל, ולכן אינה "קנטרנית או טורדנית". בהקשר זה ציין הנציב כהנחיה כללית כי אין להעלות טענה זו כצעד טקטי אוטומטי, וכן הבהיר כי אופן ניהול ההליך, התנהלות היושב בדין והשמירה על זכויות דיוניות וכללי הצדק הטבעי – להבדיל מתוכן ההכרעה השיפוטית – נתונים באופן מובהק לביקורת הנציבות.

לגופו של עניין, קבע הנציב כי פרשנות המרחיבה את המונח "מסמך" בתקנות סדר הדין האזרחי כך שיכלול מכשיר טלפון נייד היא שגויה ומרחיקת לכת. בהסתמך על הפסיקה, הודגש כי טלפון חכם אוצר את צנעת חייו של אדם ועיון בו פוגע בליבת הזכות החוקתית לפרטיות, ולפיכך נדרשת לכך הסמכה מפורשת וברורה בדין. עוד נקבע, כי נטילת המכשיר וחיפוש יזום בו מהווים פעולה חקירתית שאינה בסמכות בית המשפט בהליך זה, ויוצרים "ירידה בלתי רצויה לזירה". מנגד, בשל היקף הבדיקה המצומצם, תום הלב, כוונת הבירור והחרטה המלאה שהובעה, הסתפק הנציב במקרה דנן בהערה לשופט.

במישור הרוחבי הצופה פני עתיד, התווה הנציב הנחיות עקרוניות למערכת השיפוט: נקבע כי על ערכאות השיפוט להימנע מיוזמה עצמאית לבדיקה, נטילה או חיפוש במכשירים דיגיטליים ללא בקשה מפורשת מצד להליך ומתן זכות טיעון. כמו כן, ככל שמתבקשת הצגת מידע נקודתי, על בית המשפט להורות לבעל המכשיר לאתרו ולהציגו בעצמו ולא לבצע זאת במקומו. לבסוף, נוכח פערי הכוחות האינהרנטיים באולם המשפט, נפסק כי על בית המשפט להבהיר מראש את גבולות הבדיקה ולהעמיד את האזרח באופן יזום ומפורש על זכותו המשפטית להתנגד להצגת המידע, כדי למנוע כפייה ולשמור על מראית פני הצדק.

1. המתלונן, בעל דין בהליך אזרחי, הלין על כך שבמהלך דיון הוכחות נטל השופט את מכשיר הטלפון הנייד האישי שלו ובדק בו את רשימת אנשי הקשר ללא הסכמתו המודעת, תוך ניצול פערי כוחות ומבלי להזהירו בדבר זכותו לסרב. לטענת המתלונן, השופט פגע בפרטיותו והפגין כלפיו עוינות והטיה שיפוטית.

2. בתגובתו, טען השופט בתחילה כי התלונה קנטרנית או נוגעת לעניין משפטי-ראייתי, אך חזר בו מטענת הקנטרנות בעקבות הבירור. לגופו של עניין, טען כי תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 מסמיכות אותו להורות על הצגת "כל מסמך", כאשר, לגישתו, טלפון נייד ורשימת אנשי קשר מהווים "מסמך". עוד טען, כי פעל מתוך חובה לחתור לחקר האמת ולמנוע עדות שקר, וכי הזכות לפרטיות אינה מוחלטת.

ירושלים: נחום חפצדי 5, בית עופר, גבעת שאול 9548401 טל' 073-3927425 פקס' 02-6467973
דואר אלקטרוני: Shoftim@justice.gov.il
אינטרנט: http://Shoftim.justice.gov.il

3. השופט הדגיש, כי הבדיקה נערכה לאחר שהמתלונן מסר עדות שנחזתה כבלתי מהימנה. הבדיקה הייתה נקודתית ותחומה אך ורק לרשימת אנשי הקשר והחייגן, מבלי לחדור ליישומונים פרטיים (כגון הודעות או תמונות). בנוסף, המתלונן ובא כוחו נכחו לצדו, לא התנגדו ב׳זמן אמת׳, והמכשיר לא נמסר לצד שכנגד.

4. במהלך הבירור השופט הביע חרטה והתנצלות על הפגיעה, הודה כי הבין את פוטנציאל הפגיעה בפרטיות ואת פערי הכוחות במעמד זה, והתחייב שלא לבצע בדיקות עצמאיות דומות בעתיד.

5. בפתח החלטתו דחה הנציב את טענות הסף, וקבע כי טענה בעניין בדיקת מכשיר אישי מעלה סוגיה עקרונית כבדת משקל ואינה קנטרנית, וכי אופן ניהול ההליך והפגיעה בזכויות בעל דין מצויים תחת סמכות הביקורת של הנציבות. עוד קבע הנציב, במישור כללי, כי אין להעלות טענת הגנה בדבר תלונה קנטרנית או טורדנית בצעד אוטומטי טקטי, אלא רק לגוף העניין.

6. כמו כן, נדחתה הטענה בדבר יחס מוטה או עוין מצד השופט.

7. אשר לטענה בעניין החיפוש בטלפון הנייד, הנציב קבע, כי עמדת השופט לפיה טלפון נייד נכלל בגדר ״מסמך״ לצורך בדיקה יזומה היא שגויה ומרחיקת לכת. הנציב הפנה לבג״ץ 8298/22 (בעניין הסנגוריה הציבורית), אשר קבע כי טלפון חכם אוצר את צנעת חייו של אדם, ועיון בו פוגע בליבת הזכות החוקתית לפרטיות ומחייב הסמכה מפורשת בדין. לאור כך, ציין הנציב, כי נטילת המכשיר ובדיקתו ביוזמת השופט מהוות פעולה חקירתית הפוגמת בהפרדה הנדרשת ויוצרת ״ירידה לזירה״. על כן, דרך הפעולה שננקטה נקבעה כפגומה.

8. בהתחשב בהיקפה המצומצם והנקודתי של הבדיקה בנסיבות דנן, בתום ליבו של השופט שפעל לחקר האמת, ונוכח קבלת ההערות, הבעת החרטה הכנה והפקת הלקחים המלאה – נקבע כי אין מקום לנקיטת צעדים משמעתיים מחמירים, והתלונה מוצתה במתן הערה לשופט.

9. בתוך כך, ובמבט כללי וצופה פני עתיד, נתן הנציב הנחיות עקרוניות לשופטים בעניין, ולפיהן: על שופטים להימנע מיוזמה עצמאית לבדיקה או חיפוש במכשירים דיגיטליים של בעלי דין ועדים ללא בקשה מפורשת ומתן זכות טיעון; ככל שנדרשת הצגת מידע נקודתי, על בית המשפט להורות לבעל המכשיר לאתרו ולהציגו בעצמו, ולא לבצע את הפעולה במקומו; נוכח פערי הכוחות המובנים באולם, על השופט להעמיד את האדם באופן יזום וברור על זכותו המשפטית להתנגד להצגת המידע ולהבהיר את גבולות הבדיקה.